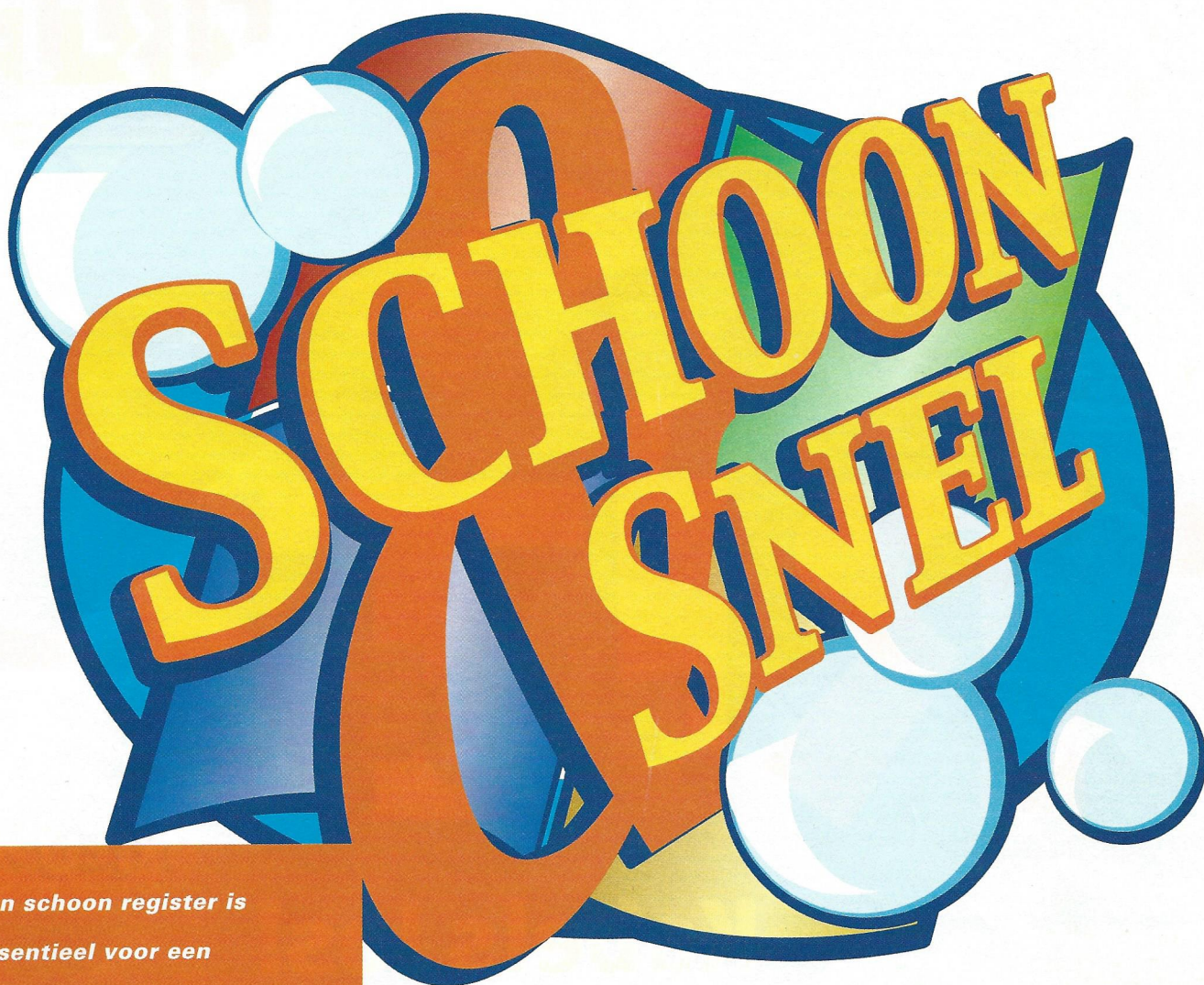

Een schoon register is essentieel voor een snelwerkend systeem. Dus van tijd tot tijd is een flinke poetsbeurt nodig; bij Windows XP werkt dat net zo. Standaardhulpmiddelen als Schijfdefragmentatie en Schijfopruiming helpen u een eindje op weg, maar voor 'het betere schrobwerk' schieten ze tekort. Gelukkig is er voldoende software te koop waarmee uw systeem schoon en snel blijft.

Dennis Gandasoebata

Tips en tools voor Windows XP

In dit artikel gaan we in op middelen en methoden waarmee u Windows XP eens lekker op kunt frissen. Hebt u een andere Windows-versie geïnstalleerd en toch behoefte aan een grondige schoonmaak? Op onze website www.Computertotaal.nl vindt u eerder verschenen artikelen, waarin de bezem eens grondig door eerdere Windows-versies wordt gehaald.

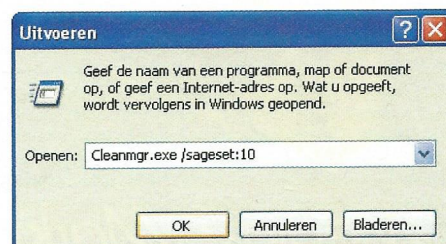
Schijf afsoppen

Schijfopruiming, het hulpmiddel dat een aantal populaire opslaglocaties afstruint en opschooft, gaat al heel wat Windows-versies mee. U vindt het via Start/Alle programma's/Bureau-accessoires/Systeemwerkset/Schijfopruiming.

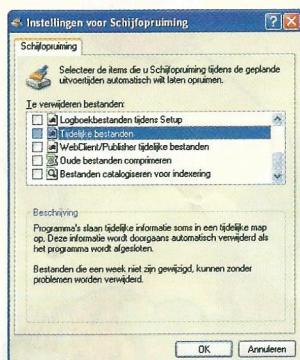
Deze functionaliteit heeft meer in huis dan menigeen denkt. Klik bijvoorbeeld op Start/Uit-

voeren en typ **Cleanmgr.exe /D C:** als u direct de C:\-schijf wilt opschonen. En dat is nog niet alles...

In Schijfopruiming geeft u normaal gesproken handmatig aan welke locaties moeten worden opgeschoond. Wanneer u deze keuzen, die misschien per keer verschillen, vastlegt in meerdere

▲ Via het commando 'Sageset' kunt u een schoonmaakprofiel voor Schijfopruiming aanmaken.

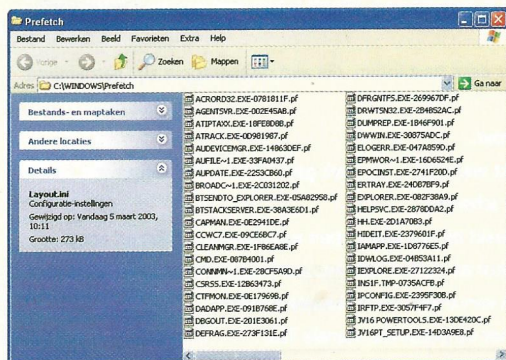
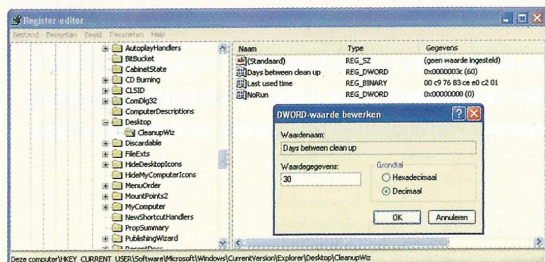

Geef de onderdelen op die u wilt schoonmaken en leg ze vast in een profiel voor toekomstig gebruik.

profielen, kunt u Schijfopruiming voortaan aanroepen om deze locaties automatisch te laten opschonen.

Een ander foefje: klik op Start/Uitvoeren en typ `Cleanmgr.exe /sageset:n` waarbij u n vervangt door een getal tussen 1 en 65535. Selecteer vervolgens de gewenste locaties in de opruimlijst. Om Schijfopruiming in de toekomst met dit specifieke profiel te laden, klikt u op Start/Uitvoeren en typt u `Cleanmgr.exe /sagerun:n`. Voor n geeft u het eerder gemaakte profielnummer op. Op deze manier maakt u verschillende schoonmaakprofielen aan, die u kunt oproepen via snelkoppelingen. Als u deze snelkoppelingen vervolgens op gezette tijden door Taakplanner laat uitvoeren (Start/Alle Programma's/Bureau-accessoires/Systeemwerkset/Geplande Taken), hebt u er geen omkijken meer naar.

Via het register kunt u de wizard Bureaublad Opruimen ijveriger maken.

De map Prefetch, een submap van Windows, bevat bestanden waarmee u bepaalde bestanden sneller kunt opstarten.

Webadressen

WinRescue

www.superwin.com

Windows Installer Clean Up

<http://support.microsoft.com/?id=290301>

Jv16 PowerTools

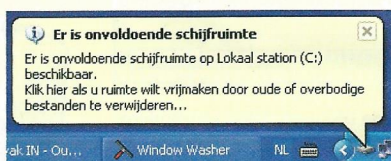
www.verkkotieto.fi/jv16

Window Washer

www.webroot.com

Cache, Cookie & Windows Cleaner

www.moleculesoft.com

Van deze waarschuwing komt u heel makkelijk af.

Bij het gebruik van Schijfopruiming moet u er overigens rekening mee houden dat de bestandsomvang van tijdelijke bestanden in veel gevallen onjuist wordt weergegeven. Daar komt bij dat alleen bestanden die langer dan een week in de tijdelijke map staan, verwijderd worden. Dat is best jammer, want zo blijft een groot deel van de mapinhoud gewoon bestaan. U moet de map dus zelf helemaal leegmaken. Klik daartoe op Start/Uitvoeren en typ `%temp%` om de mapinhoud op te vragen en de bestanden te verwijderen.

Er bestaan nog meer mappen die in aanmerking komen voor een poetsbeurt. Windows XP maakt gebruik van prefetching. Hierbij wordt informatie op voorhand in het geheugen geladen, waardoor de gegevens gereedstaan op het moment dat u ze écht nodig hebt. De bestanden worden opgeslagen in de map Windows\Prefetch. Erg leuk natuurlijk, maar als de map gevuld raakt met bestanden die allang niet meer worden gebruikt, is het tijd voor een opruimbeurt. Dus tijd om de map op te schonen via Windows Verkenner. Het gedrag bij prefetching kunt u overigens aanpassen via het register van Windows, en wel via de sleutel `HKEY_LOCAL_MACHINE\System\CurrentControlSet\Control\`

Session Manager\Memory Management\PrefetchParameters. In het rechtervenster klikt u met rechts op EnablePrefetcher, waarna u voor Wijzigen kiest. Bij waarde 1 wordt prefetching alleen toegepast voor toepassingen, bij waarde 2 wordt prefetching gebruikt voor bestanden en bij waarde 3 wordt prefetching ingeschakeld voor zowel toepassingen als bestanden ingeschakeld.

Register reinigen

U kent het wel: u doet ontzettend uw best om schijfruimte vrij te houden en dan verschijnt toch die vermaledijde waarschuwing dat een tekort aan vrije ruimte dreigt. Zo maakt u korte metten met deze vervelende tekstballon. In het Windows-register opent u de registersleutel `KEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer`. Klik met rechts in het rechtervenster en kies Nieuw/DWORD-waarde. Noem deze NoLow-DiskSpaceChecks, klik tweemaal op de waarde en geef een 1 op in het vak Waardegegevens. Klaar!

Ook de optie Bureaublad opruimen kunt u volledig naar uw hand zetten. Deze wizard, die u opvraagt door met rechts op het bureaublad te klikken en te kiezen voor Pictogrammen Schikken Op/De Wizard Bureaublad Opruimen Starten, houdt bij welke pictogrammen niet of nauwelijks worden gebruikt en verplaatst deze naar de map Ongebruikte Bureaubladpictogrammen. De schoonmaker brengt u een keer in de twee maanden een bezoekje. Wanneer u dat ontoereikend vindt, navigeert u in het Windows-register naar `HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\Desktop\CleanUpWiz`. Klik tweemaal vervolgens in het rechtervenster op Days Between Clean Up, kies bij Grondtal voor Decimaal en verander standaardwaarde 60 in een ander aantal dagen.

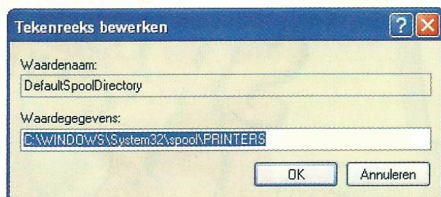
Handwas voor de mappen

Wanneer u een afdrukopdracht geeft binnen Windows, wordt het document in een tijdelijke map geplaatst. Nadat de opdracht is uitgevoerd, wordt het afgedrukte bestand verwijderd. Althans, in theorie. In sommige gevallen, bijvoorbeeld wanneer de afdrukopdracht voortijdig wordt afgebroken, kunnen de bestanden blijven staan. En dat is natuurlijk niet wat u wilt! Maak de map met tijdelijke afdrukbestanden daarom handmatig leeg. Klik hiertoe op Start/Uitvoeren en typ `%systemroot%\system32\spool\printers`. Selecteer vervolgens alle aanwezige bestanden in het geopende mapvenster en verwijder deze. Wilt u de bestanden voortaan op een andere locatie onderbrengen, bijvoorbeeld omdat u dan beter overzicht hebt? Ga dan in het Windows-register op zoek naar de sleutel `HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\Print\Printers`. In het rechter venster dubbelklikt u op `DefaultSpoolDirectory` en geeft u het volledige pad naar de gewenste locatie op.

Eigenlijk hebt u voor het beschrijven van cd's geen afzonderlijke software meer nodig; de functionaliteit is immers standaard aanwezig in Windows XP. Helaas neemt de techniek veel opslagruimte in beslag. Van elk bestand dat u klaarzet om op cd te plaatsen, maakt Windows XP een kopie in de map `%UserProfile%\Local Settings\Application Data\Microsoft\CD Burning`. Deze map moet na afloop worden geleegd, anders raakt hij verstopt met data.

Zelfreinigende mappen

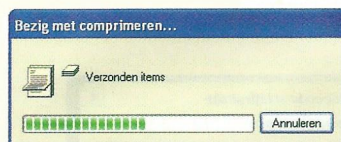
Het is bekend dat een tijdelijke mapinhoud lang niet altijd netjes wordt verwijderd. U kunt dat natuurlijk handmatig doen, maar het opzoeken en verwijderen van tijdelijke mappen is een vervelende klus. Gelukkig is het goed mogelijk dit proces automatisch te laten uitvoeren. Hoe? Via een batchbestand waarin u een installatieroutine plaatst, zodat Windows de mappen zelfstandig kan legen. Ga hiervoor als volgt te

▲ Via het Windows-register past u de opslaglocatie van de tijdelijke afdrukbestanden aan. Handig als u alle mappen met tijdelijke inhoud op een centrale plek wilt onderbrengen.

▲ Gebruik Taakplanner om zelf opgezette schoonmaakacties op vaste tijden te laten uitvoeren.

▲ Door de DBX-bestanden van Outlook Express te comprimeren, wordt de totale omvang tot een minimum beperkt.

werk. Open Kladblok en plaats de volgende regels in het document:

```
@echo off
cd\
cd windows\temp
echo J | del *.*
cd\
cd software\temp
echo J | del *.*

```

In het bestand neemt u alle mappen met tijde-

lijke bestanden op. Het uiteindelijke document zal dus per systeem verschillen. Hebt u een Engelse versie van Windows XP, dan vervangt u de J (van 'Ja') door een Y (van 'Yes'). Sla het bestand tot slot op als `Opruiming.bat`. (Let op dat de naam niet eindigt op de bestandsextensie `.txt`!) Nu moet deze schoonmaakactie nog op gezette tijden worden uitgevoerd; daar kunt u mooi de eerder besproken Taakplanner voor gebruiken.

Weg of niet?

Windows kent bepaalde bestanden waar bijna niemand het nut van inziet. Linea recta de prullenbak in, lijkt dan de beste oplossing. Maar een dergelijke voortvarendheid kan u duur komen te staan. In bijgaand overzicht treft u een uitleg van bestanden waarover veel onduidelijkheid bestaat. Zo kunt u beter bepalen wat weg mag en wat niet.

Extensie	Omschrijving
DMP	Bij problemen met een programma, wordt soms een dump-bestand gemaakt, waarin informatie voor probleemoplossing is opgenomen. Wordt u hier niet warm of koud van? Weg ermee!
BAK	Zekerheid voor alles. Dat geldt voor deze bestanden, die een reservekopie zijn van andere (belangrijke) bestanden.
CNT	De index behorend bij Help-bestanden.
FTS	Dit type bestand wordt aangemaakt wanneer u op zoek gaat binnen een Help-tekst. Het is verstandig om dit regelmatig op te schonen.
GID	Dit bestand wordt telkens aangemaakt bij het aanroepen van een Help-tekst en zorgt ervoor dat dezelfde tekst in de toekomst sneller kan worden ingelezen. Mag weg.
OLD	Oude bestanden, die inmiddels zijn vervangen door nieuwere versies.
-MP	Identiek aan tijdelijke bestanden met de bestandsextensie TMP.
\$\$\$	Oude of tijdelijke bestanden.
000	Oude of tijdelijke bestanden.

Online opruimen

Outlook Express, de populaire standaard e-mail-client binnen Windows XP, slaat uw elektronische correspondentie op in verscheidende DBX-bestanden. De exacte locatie achterhaalt u door in Outlook Express te kiezen voor Extra/Opties en op het tabblad Onderhoud te klikken op Archiefmap. Om de omvang van de mappen tot een minimum te beperken, klikt u op Bestand/Map/Alle Mappen Comprimeren.

Prachtig natuurlijk, al die extra opties die het menu onder de rechtermuisknop uitbreiden met allerhande toepassingen? Vooral bij Internet Explorer worden vaak toevoegingen in het contextmenu geplaatst. Minder leuk is dat de ingang in het menu blijft staan, ook wanneer de verantwoordelijke software reeds verwijderd is. Als u hier van af wilt, gaat u in het register naar de sleutel HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Internet Explorer\MenuExt. De subsleutels bevatten de ingangen van het contextmenu en kunnen naar eigen inzicht worden verwijderd. Veel gebruikers zetten overigens hun vraagtekens bij het bestand Index, dat zich genesteld heeft in de map met tijdelijke internetbestanden. Deze kunt u bijna allemaal weggooien, maar Index is beveiligd en laat zich dus niet zo gemakkelijk verwijderen. Best hinderlijk, want het neemt wel kostbare schijfruimte in beslag. Via het hulpprogramma Window Washer kunt u het bestand wel effectief verwijderen. Hoe dat in zijn werk gaat, leest u verderop in dit artikel.

Clusters en sectoren rangschikken

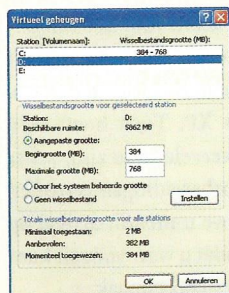
Door de schijf te defragmenteren vormen de beschikbare gegevens weer aaneensluitende blokken en worden de prestaties van het systeem verbeterd. Dit is dus een belangrijk proces, dat door de meeste Windows-gebruikers plichtsgetrouw wordt uitgevoerd. Het wisselbestand van Windows, waarin tijdelijke informatie wordt opgeslagen naast het intern geheugen, wordt echter niet door Schijfdefragmentatie meegenomen. Dat komt doordat het wisselbestand tijdens het gebruik van Windows continu is geopend en dan

kan Schijfdefragmentatie zijn werk niet doen. Wanneer u na verloop van tijd behoefte hebt aan een gedefragmenteerd bestand, dubbelklikt u op het pictogram Systeem in het Configuratiescherm. Vervolgens klikt u op de knop Instellingen in het groepsvak Prestaties van het tabblad Geavanceerd. Selecteer dit tabblad nu en klik op de knop Wijzigen. Kies een ander dan het huidige station om het wisselbestand tijdelijk onder te brengen. Daarbij zorgt u ervoor dat de waarden bij Begingrootte en Maximale Grootte overeenkomen met de waarden van het huidige wisselbestand. Klik op de knop Instellen. Selecteer nu het 'oude' wisselbestand en verander de waarden bij Begingrootte en Maximale grootte in 0. Klik wederom op Instellen. Laat Windows XP nu opnieuw opstarten en de-fragmenteer de schijf of-partitie waarop voorheen het wisselbestand was

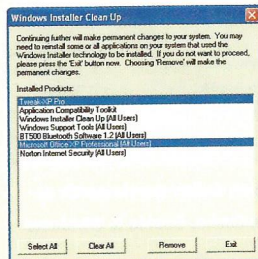

ondergebracht. Tot slot plaatst u het wisselbestand weer op de oorspronkelijke locatie door al deze stappen nogmaals door te lopen en de oorspronkelijke instellingen te herstellen.

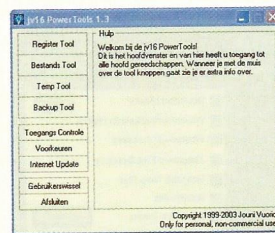
Overigens kan Schijfdefragmentatie van Windows XP de opstartbestanden ook defragmenteren en in de juiste volgorde plaatsen. Dit versnelt het opstartproces, waarbij de zogeheten 'boot-bestanden' een grote rol spelen. Dit handigheidje schakelt u in via het register. Ga op zoek naar de sleutel HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Dfrg\BootOptimizeFunction. Zorg ervoor dat de waarde bij Enable op Y staat.

Om het wisselbestand te defragmenteren, moet u zelf actie ondernemen.

Via Windows Installer Clean Up verwijdert u de restjes van Windows Installer-componenten.

jv16 PowerTools neemt een groot deel van het schoonmaakwerk van u over.

De schoonmaakexperts

Tot nu toe hebben we alleen gesproken over de handmatige ingrepen die u als XP-gebruiker kunt uitvoeren. Maar nuttige software die u een groot deel van de irritante schoonmaakwerkzaamheden uit handen neemt, is volop voorhanden. Wij maakten een selectie.

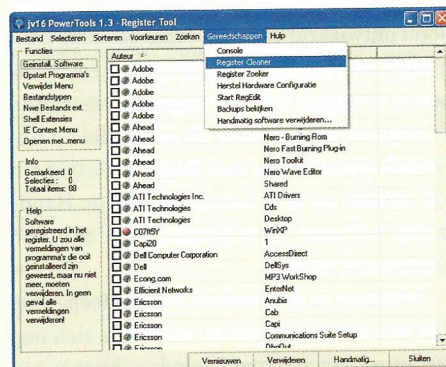
Windows Installer Clean Up

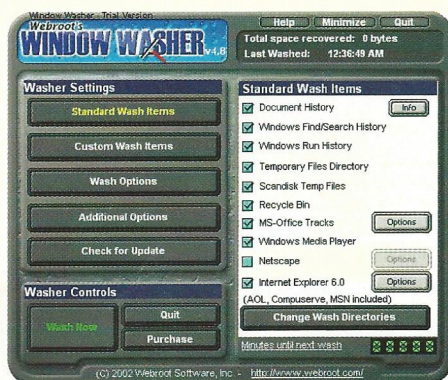
Moderne software maakt gebruik van Windows Installer. Deze component stroomlijnt de installatie van programma's, maar staat er tegelijkertijd om bekend regelmatig 'restjes' achter te laten (bijvoorbeeld wanneer een installatieroutine voortijdig wordt afgebroken). Hierdoor kan de installatie van andere softwareproducten aardig in de knel komen. Met het gratis programma Windows Installer CleanUp kunt u het systeem ontdoen van foutieve Windows Installer-bestanden. Daarna kunt u proberen het betreffende programma nogmaals te installeren. En hopelijk nu met succes. Na installatie start u de software door te klikken op Start/Alle programma's/Windows Install Clean Up, waarna een lijst met programmatuur verschijnt. Selecteer de probleemtoepassing en klik op Remove. Voer hierna de installatieprocedure van de software nogmaals uit.

jv16 PowerTools

Een schoon en goed onderhouden register levert u een snelwerkend systeem op. U kunt het registeronderhoud grotendeels handmatig uitvoeren.

De Register Cleaner schoont het register op.

▲ Window Washer is een krachtige schoonmaak-hulp voor Windows XP.

ren, maar er zijn ook hulpprogramma waarmee u dit snel en relatief veilig kunt doen. Een voorbeeld hiervan is jv16 PowerTools, wat ons betreft een echte aanrader. Na installatie start u de software via Start/Alle Programma's/jv16 PowerTools/jv16 PowerTools. Zorg er voor dat de Nederlandstalige versie wordt geïnstalleerd door vanuit het beginscherm te kiezen voor achtereenvolgens Preferences/Language/Dutch - Nederlands.

Met behulp van jv16 PowerTools kunt u ook op zoek gaan naar onontdekte, tijdelijke bestanden. Klik daartoe op Bestands Tool, plaats een vinkje bij Vind Alleen Temp-bestanden en klik op Starten. De Bestands Tool beschikt daarnaast over enkele andere hulpmiddelen, die u kunt vinden onder het menu Gereedschappen. Wanneer u hier kiest voor Toon (On)gebruikte DLL-bestanden, worden deze overbodige bronnenverslindende bestanden opgespoord, waarna u ze kunt verwijderen. Benieuwd naar het aantal actieve DLL-bestanden in uw systeem? Kies dan voor Toon DLL-bestanden. Tot slot beschikt het menu Gereedschappen over een handige functie waarmee tijdelijke internetbestanden kunnen worden verwijderd. Om deze te activeren kiest u voor Opschonen Tijdelijke Internet-bestanden/Alles.

Microsofts eigen RegClean, waarmee gebruikers van Windows het register een grondige schoonmaakbeurt konden geven, is helaas nooit ontwikkeld voor XP. Maar gelukkig kunt u hiervoor jv16 PowerTools gebruiken. Wanneer u teruggaat naar het beginscherm vindt u de Register Tool. Klik in dit onderdeel op Gereedschappen en kies voor Register Cleaner om het register op te schonen. De functie Handmatig Software Verwijderen, mag evenmin ongenoemd blijven.

Wanneer de deïnstallatie van een toepassing niet succesvol verlopen is, waardoor zich nog restjes op het systeem bevinden, kunt u een

aantal zoekcriteria opgeven om deze verwijzen naar de software te verwijderen uit het register.

Tot slot vindt u in het hoofdenster van de Register Tool, in het groepsvak Functies, een aantal opties waarmee u het register handmatig kunt aanpassen. Bijvoorbeeld door ongebruikte bestandsextensies te verwijderen en de inhoud van contextmenu's op te schonen. U mag jv16 PowerTools kosteloos gebruiken.

Window Washer

Een programma dat evenmin in uw schoonmaakkastje mag ontbreken, is Window Washer. Kenmerkend voor deze krachtpater is dat de dwell continu wordt gehanteerd en dat elke ongerechtigheid binnen Windows XP onmiddellijk wordt verwijderd. Daarnaast kunt u zelf items opgeven die geregeld moeten worden opgeschoond. U start de schoonmaak via Start/Alle programma's/Window Washer/Window Washer. Wanneer u het programma voor het eerst gebruikt, is het verstandig te kiezen voor Standard Wash Items en te controleren of u het eens bent met de geselecteerde onderdelen. Hebt u de locatie van standaardmappen, zoals onlangs geopende documenten

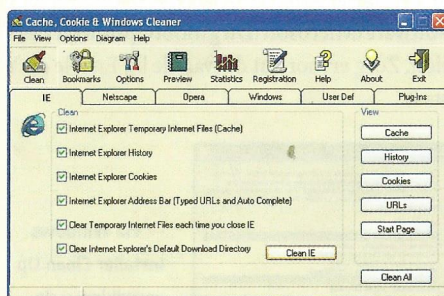
en internetgeschiedenis, gewijzigd? Klik dan op Change Wash Directories en geef de nieuwe locaties op. Dat kan handmatig of automatisch, via de knop Re-Detect. Wilt u de schoonmaakactie uit handen geven, zodat u er geen omkijken meer naar hebt? Klik dan in het linkermenu op de knop Wash Options en plaats bij Run Auto-wash When Windows Is, een vinkje bij Started. Ook kunt u ervoor kiezen de wasbeurt op gezette tijden te laten plaatsvinden. Dit doet u door de optie Run Autowash Every, in te schakelen en de gewenste tijd op te geven. Interessant is de functie Add Bleach To Wash, waarmee verwijderde bestanden uiteindelijk worden vernietigd; zelfs met behulp van hulpprogramma's als Uneraser zijn ze niet meer terug te halen. Tevreden over de instellingen? Klik u dan op de knop Wash Now om de actie te starten. Als u Window Washer als standaardhulp wilt inhuren, kunt u voor 29,95 dollar (zo'n 28 euro) terecht bij de makers.

Cache, Cookie & Windows Cleaner

Aan het online-gedeelte binnen Windows XP moet u afzonderlijk aandacht besteden. De eerder besproken programma's beschikken over functionaliteit om online-sporen te wissen, maar deze is erg beperkt. Cache, Cookie & Windows Cleaner is daarvoor wel prima in te zetten. Het programma is opgebouwd uit verschillende tabbladen; in dit geval is het tabblad onder de knop Clean het belangrijkste. Kies het gebruikte bladerprogramma en geef in het groepsvak Clean aan, welke bestanden moeten worden verwijderd. Als u een lijst wilt zien van items die verwijderd worden, klikt u op de betreffende knop in het groepsvak View. Ook het tabblad Windows is de moeite van het aanklikken waard. Hierop kunt u aangeven welke systeemlocaties moeten worden opgeschoond (hoewel de meeste locaties al eerder in dit artikel handmatig of via andere programma's zijn opgeruimd). Zodra alles is ingesteld, klikt u op de knop Clean All. U kunt de software gedurende 30 dagen uitproberen; daarna is registratie mogelijk tegen 29 dollar (zo'n 27 euro).

Conclusie

Hoe u het ook wendt of keert: voor het schoonmaken van Windows moet u zelf de handen uit de mouwen steken. U ontkomt hier niet aan, zelfs niet bij Windows XP. Toch hoeft zo'n schoonmaakactie niet vervelend te zijn, zeker niet als u de nodige voorbereidingen getroffen hebt. Hopelijk hebben we u met dit artikel op het juiste spoor gezet, zodat u weer vooruit kunt tot de volgende voorjaars schoonmaak. ▲

▲ Voor het opruimen van online-gerelateerde zaken, kunt u de hulp van Cache, Cookie & Windows Cleaner inroepen.